

Norges Fiskarlag
Pb 1233 Sluppen
7462 TRONDHEIM

Bodø, den 21.02.13
Ark. 10/351-33/540/la

Se kopiliste

STRATEGISK KONSEKVENsutREDNING - HAVVIND

Nordland Fylkes Fiskarlag viser til høringsbrev datert 10.01.2013 fra Olje- og energidepartementet vedrørende strategisk konsekvensutredning for havvind.

Nordmela og Gimsøy nord

Vi registrerer at NVE har anbefalt Olje- og energidepartementet om at Nordmela og Gimsøy nord ikke skal prioriteres åpnet for vindkraftutbygging i første omgang. Disse områdene er som kjent for bl.a. viktige gyte- og fiskefelt. Vi har i brev av 18.01.2011 uttalt oss om disse områdene.

Fiskeridirektoratet har i ”Fagrapport til strategisk konsekvensutredning av fornybar energiproduksjon til havs”, (utgitt 29.11.12) vist til dokumentasjon på ulike fiskeriinteresser i de forskjellige utredningsområdene for Nordland. Fiskeridirektoratet konstaterer at tradisjonelt fiskeri i disse områdene er betydelig. Vi forventer at Olje- og energidepartementet tar hensyn til disse opplysningene. Dersom Nordmela og Gimsøy nord til tross for Fiskeridirektoratets konklusjoner skulle bli aktuelle for vindkraftutbygging senere, vil Nordland Fylkes Fiskarlag ikke under noen omstendigheter akseptere disse som havvindområder, da fiskeriinteressene må være tungtveiende. Vi kan heller ikke akseptere at noen av de andre utredningsområdene i Nordland, som Selvær og Træna vest blir åpnet for vindkraftutbygging.

Effekter på fiskeriene

Akvatiske dyr generelt er kjent for å være svært sensitive. Havforskningsinstituttet (HI) har i brev av 08.02.2013 uttalt seg om Siragrunnen vindkraftverk i Sokndal og Flekkefjord kommuner i Rogaland og Vest-Agder til Norges Vassdrags- og energidirektorat. I uttalelsen har HI i vedlegg 1, kapittel 5.2.4 om lyd, beskrevet hvilke effekter / konsekvenser svingninger og vibrasjoner fra vindkraftverk har på enkelte arter.

HI har forklart ulike faktorer som virker inn på lydeffekter fra vindkraftverk. Disse effektene varierer fra generator til generator, tårnkonstruksjon og type fundamentering. Videre har bl.a. bunntopografi, bunnforhold (hard bunn kontra sandbunn), geografiske og hydrografiske forhold, støy fra skipstrafikk i og utenfor havkraftområdene, sammensetninger av forskjellig lyd/ støynivå innvirkning på lydets forplantningsevne gjennom vannmassene.

Disse lydeffektene oppfattes av ulike typer fisk og andre akvatiske dyr i ulike frekvenser. Lydeffektene vil også oppfattes annerledes, da ulike individer og arter har forskjellig hørselsegenskaper, og det vil være forskjeller i de fysiske karakterene av lydstimulene på disse.

HI har også påpekt mangler i KU – rapporten. Dette dreier seg om bl.a. at lydenergi fra vindkraftverk kan kamuflere, overdøve eller påvirke kommunikasjon mellom fisk og fiskens navigasjonsevner, dvs. lydmaskering. Dette er noe som ansees som svært relevant å få belyst. Det er heller ikke belyst om ulike arter klarer å skille mellom forskjellig typer lyd/ støykilder, intensitet og sammensetning.

Videre har elektromagnetisk felt rundt sjøkabler effekter på elektrofølsomme arter, innenfor bioelektrisk område (jf. vedlegg 1, kap. 5.2.5). Høye vekselspenninger (AC) i kabler mellom vindturbiner i en vindpark og mellom vindkraftverk og farleder kan påvirke akvatiske dyr, som er følsomme mot elektroniske og magnetiske felt. Dette kan påvirke arter som hai, enkelte krepsdyr, sjøpattedyr som bruker jordens magnetfelt til å navigere. Det er ukjent om arter vil bli tiltrukket eller frastøtt av sterke elektriske felt.

Nordland Fylkes Fiskarlag vil videre med bakgrunn i ovennevnte, samt våre uttalelser av 18.01.2011 og 21.11.2011 anse at ulempene ved de foreslåtte utredningsområdene i rapporten "Havvind" ikke lar seg kombinere med god sameksistens med tradisjonelle fiskerier, og at utbygging derfor vil være i strid med Stortingets forutsetning

Nordland Fylkes Fiskarlag har ellers ingen ytterligere kommentarer til saken.

Med hilsen
NORDLAND FYLKES FISKARLAG

Steinar Jonassen

Laila Alendal

Vedlegg:

Brev av 18.01.2011 fra Nordland Fylkes Fiskarlag

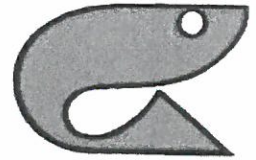
Brev av 21.11.2011 fra Nordland Fylkes Fiskarlag

Kopi til:

Olje- og Energidepartementet, 0026 Oslo

Nordland Fylkeskommune, 8048 Bodø

Fiskarlaget Nord, 9251 Tromsø
Fiskarlaget Midt - Norge, 7462 Trondheim
Samarbeidsrådet Sør, 6601 Ålesund
Fiskeridirektoratet, 5804 Bergen
Ballstad og Skottnes Fiskarlag v/Ole Berglund, 8373 Ballstad
Herøy Fiskarlag v/Gunvald Pettersen, 8851 Herøy
Værøy Fiskarlag v/Frank Bensvik, 8063 Værøy
Dønna Fiskarlag v/Asle J. Åkerøy, 8820 Dønna
Flakstad Fiskarlag v/Svein-Arne Arntzen, 8380 Ramberg
Stamsund og Omegn Fiskarlag v/v/ Bård Sivertsen,
Reipå Fiskarlag v/Lars Gøran Ulriksen, 8146 Reipå
Andøy Fiskarlag v/Otto B. Rasmussen, 8480 Andenes
Træna Fiskarlag v/Geir Iversen, 8742 Selvær
Rødøy Fiskarlag v/Bjørn Pedersen, 8196 Selsøyvik
Bø Fiskarlag v/Svein Tobiassen, 8475 Straumnsjøen

Tollbugt. 8, Boks 103, 8001 Bodø
Telefon: 75 54 40 70
Telefax: 75 54 40 71
E-post: nordland@fiskarlaget.no
No 938 275 696

☞ Norges Fiskarlag
Pb 1233 Sluppen
7462 Trondheim

Bodø, den 18.01.2011
Ark. 10/351-16/540/la

Se kopiliste

HØRING VEDRØRENDE UTREDNINGSOMRÅDER FOR HAVVIND

Arbeidsutvalget i Nordland Fylkes Fiskarlag avholdt møte den 17. januar 2011 og gjorde slikt vedtak i ovennevnte sak:

”Arbeidsutvalget i Nordland Fylkes Fiskarlag viser til høring vedrørende utredningsområder for havvind; vindkraftverk til havs. I rapporten er det foreslått 15 områder i hele Norge som kan være egnet til vindkraft. I Nordland gjelder dette Nordmela, Gimsøy nord, Træna fjorden, Selvær og Træna vest.

Arbeidsutvalget er i prinsippet ikke i mot at det etableres vindkraftverk til havs, men mener det må legges til rette for en grundig gjennomgang av de ulike utredningsområdene. Dette med tanke på å skaffe til veie en helhetlig nasjonal plan for lokalisering av havkraft. Derfor vil en nasjonal plan bidra til å unngå at store arealer på havet beslaglegges av konsesjonssøkere uten en godt gjennomtenkt vurdering.

Nordland Fylkes Fiskarlag kan overhodet ikke akseptere at havvindkraft skal gå på bekostning av fiskerinæringen, da vindmølleinstallasjonene med fortøyninger vil utgjøre et betydelig arealbeslag i områder hvor det er gyte og oppvekstområder for fisk og hvor det foregår tradisjonelt fiskeri. En må i den sammenheng prøve å finne områder der konfliktnivået er lavt.

Dersom alle 5 feltene i Nordland utbygges vil havvindmøller oppta et areal på omtrent 1550 km², noe som medfører at tradisjonelt fiskeri i enkelte områder blir totalt forhindret, som på Gimsøyfeltet. I rapporten vises det videre til fiskeriaktivitet som er blitt kartlagt av båter over 21 meter gjennom sporingsdata. Dette tallgrunnlaget er totalt ubrukelig. I Nordland er det mange flere båter under 21 meter enn over, noe som gir et svært misvisende tallgrunnlag ved å legge sporingsdata til grunn.

Vi registrerer også at havvindteknologien ikke er godt nok utviklet, noe som kan skape en rekke usikkerhetsforhold. I regneeksemplene i rapporten "Havvind" blir havbasert vindkraft beregnet til å være minimum 70-80 prosent dyrere enn landbasert. Dersom det skal etableres vindkraft til havs i Norge, må det finnes et marked/betalingsvilje for denne kraften. Spørsmålet vi stiller oss er hvem som er villig til å betale denne prisen? Dette må et videre utredningsarbeid avklare.

I rapporten nevnes også flere usikkerhetsmomenter som vi ønsker å få utredet:

Fisk, sjøpattedyr, habitat og biologiske forhold

Nordland Fylkes Fiskarlag viser til at det finnes en rekke uavklarte forhold når det gjelder vindkraftverk. Vi ber om at forhold nevnt i rapporten blir nøye utredet. I tillegg ber vi om å få utredet virkninger av ulike typer støy/frekvenser av elektromagnetiske felt fra vindmøllene. Hvilke virkninger har dette på den genetiske utvikling hos fisk, sjøpattedyr og næringsgrunnlaget deres? Hvilke virkninger vil ulike typer støy/frekvenser og elektromagnetiske felt fra bl.a. vindmøllene ha på habitat og næringsgrunnlag for fisk og sjøpattedyr? Vil avstand fra strålekilden ha noen betydning? Dette er forhold som en krever avklart før det settes i gang slik utbygging.

Arealbruk – kort gjennomgang av fiskeriinteressene

Træna Vest:

Vindmøllene vil oppta et betydelig areal og vil hindre fiske og ferdsel i området. I området foregår et viktig vinterfiske av torsk. Fiskerne reagerer på at vindmøllene er tenkt plassert på de beste fiskeplassene.

Træna fjorden-Selvær er i et kystnært område med et marinbiologisk mangfoldig miljø. I området drives et tradisjonelt kystnært fiske hele året. Det blir brukt garn, jukse, line, ruser, samt gangvad og teiner på de grunne områdene.

Ved ***Nordre Selvær*** foregår tradisjonelt fiskeri hele året. Januar til desember drives fiske med garn, juksa og line i sesongen rundt hele Eggakanten fra nord-øst av Selvær til vest av Selvær. På nord og vestsiden av Selvær drives det med juksa, line, gangvad og teiner på de grunne områdene.

Gimsøy Nord

I området rundt Gimsøy nord driver yrkesfiskere et betydelig tradisjonelt kystnært fiske hele året. Det blir brukt rognkjeksgarn, breiflabbgarn, torskegarn, line, juksa og snurrevad etc. Daglig kommer båter fra bl.a. Vestvågøy, Hadsel, Bø, Røst og Vågan for å fiske.

Vindkraftverk i området vil stenge seilingsleden gjennom Gimsøystraumen og Sundklakkstraumen. Alternativet er å gå gjennom Nappstraumen, men dette tar flere timer ekstra og er derfor ikke aktuelt.

Nordmela

Området har stor biologisk produksjon og høyt biologisk mangfold med stor konsentrasjon av mange fiske- og sjøfuglarter, og mange korallrev. Området er derfor vurdert som særlig verdifullt.

I Nordmela området blir det drevet et betydelig tradisjonelt fiske hele året. Det blir brukt garn, line, ruser, teiner, snurrevad, not etc. Området har viktige fiskefelt, og det fiskes torsk, sild, hyse, sei, uer, kveite etc.

Sikkerhetsmessige forhold:

Arbeidsutvalget i Nordland Fylkes Fiskarlag etterlyser scenarioer og sikkerhetstiltak under ulike vær- og temperaturforhold og lysforhold som er knyttet til mulige svakheter med vindmøllekonstruksjonene, forurensingsfare/lekkasje av olje og tiltak for å hindre ulykker som følge av slike og liknende svakheter ved konstruksjonene.

Arbeidsutvalget stiller spørsmål ved hvordan vindmøllene vil virke inn på båtenes radarsystem hvis de er i et område med vindmøller. Fiskerne bruker radar ved navigasjon i forbindelse med dårlig og uoversiklige værforhold på havet. Arbeidsutvalget ber om en utredning på hvordan vindmøllene virker inn på båter, fly og helikopternes radarsystem i områder med vindmøller.

Uforutsette værforhold

Området ved bl.a. Andøya hvor det planlegges etableringer av havvindmøller ligger i et havområde med svært skiftende værforhold. Polare lavtrykk dannes plutselig og uten forvarsel. Når mindre fiskefartøyer blir overrasket av uvær vil vindmøller fungere som "skjær i sjøen" som kan være med på å bidra til at seilassen kan bli farefull og at man kan få problemer med å komme seg til land.

Ising på konstruksjonene

I korte og lengre perioder kan ising forekomme på vinteren i områder i Nord - Norge. Store havvindturbiner har store flater hvor fuktig luft vil kunne danne islag både på selve turbintårnene og på turbinbladene. Arbeidsutvalget etterlyser konsekvensutredning hvordan denne problemstillingen skal løses.

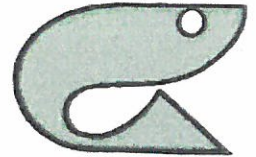
Uforutsette hendelser

Båter på havet kan også bli utsatt for uforutsette hendelser. Det kan eksempelvis være motorhavari, feil med hydrauliske innretninger osv. Når dette inntreffer blir fartøyene liggende å drive inntil man får assistanse noe som t kan ta flere timer. I mellomtiden er fartøyene overlatt til naturkreftene.

Det samme skjer dersom fiskefartøyer får redskaper på propellen. Dette er hendelser som av og til skjer. I åpne havområder utgjør ikke dette noen umiddelbar fare. Skulle det derimot være utplassert innretninger i nærheten vil faren for sammenstøt med disse være betydelig. Arbeidsutvalget etterlyser konsekvensutredning på dette.

Båter ved og i nærheten av vindmøller kan komme i havsnød. Hvordan kan bl.a. helikopter kunne operere i en slik situasjon uten å bli påvirket eller hindret i en eventuell redningsaksjon for å kunne gjøre en rasjonell og sikkerhetsmessig redningsaksjon? Det må også avklares hvordan vindinstallasjoner innvirker på redningsaksjoner og redningsutstyr med tanke på ulike typer vær- og lysforhold. Arbeidsutvalget vil vite hvordan de ulike faresituasjonene skal håndteres, gjerne ved hjelp av simulatorer, videoer, bilder osv.

Arbeidsutvalget i Nordland Fylkes Fiskarlag krever at en eventuell utbygging av vindmøller ikke skal være til hinder for tradisjonelt fiskeri og ferdsel. Arbeidsutvalget forventer derfor at "Havenergiloven" som er vedtatt av Stortinget vil bidra med å ivareta fiskernes interesser.

Tollbugt. 8, Boks 103, 8001 Bodø
Telefon: 75 54 40 70
Telefax: 75 54 40 71
E-post: nordland@fiskarlaget.no
No 938 275 696

Norges Fiskarlag
Pb 1233 Sluppen
7462 TRONDHEIM

Fiskeridirektoratet
Postboks 185, Sentrum
5804 BERGEN

Bodø, den 21.11.11
Ark. 10/351-33/540/la

Se kopiliste

UTREDNINGSOMRÅDER FOR HAVVIND – NY HØRINGSRUNDE

Nordland Fylkes Fiskarlag viser til tidligere drøftinger om etablering av havvindkraft til havs langs Norskekysten. I Nordland gjelder dette Nordmela, Gimsøy nord, Træna fjorden, Selvær og Træna vest.

Etter oppfordring fra Fiskeridirektoratet har vi hatt saken på ny høring hos lokallaga. Dette for evt. å få ytterligere opplysninger om hvilke tradisjonelle fiskeriaktiviteter, som foregår i de foreslåtte områdene, samt om det kan være områder som vil være mer berørt enn andre.

Opplysningene vi har mottatt fra lokallaga er det som er mulig å oppdrive. Nordland Fylkes Fiskarlag vil understreke at sporingsdata for fiskeflåten ikke gir dekkende informasjon om fiskeriaktivitet i områdene, da dette utstyret i all hovedsak er installert på de større fiskefartøyene som drifter lengre til havs. Det må derfor gjøres et grundig arbeid med kartlegging av fiskeriinteressene der Nordland Fylkes Fiskarlag er part i saken.

Vi registrerer at utredningsområdene i Nordland ligger i hevdvunne områder, hvor det foregår tradisjonelt og aktiv fiskeriaktivitet hele året. I tillegg er dette gytefelt, oppvekstområder samt at det foregår ferdsel. Områdene er derfor svært omstridt. Ingen av fiskerne som vi har vært i kontakt med kan å oppgi nøyaktige posisjoner hvor det fiskes, da dette vil variere fra sesong til sesong.

Opplysninger om sluttsedler og antall båter i de ulike lokasjonsområdene kan innhentes hos Norges Råfisklag. Nordland Fylkes Fiskarlag har via lokalt fiskarlag mottatt opplysninger om to av utredningsområdene.

Det har ikke lyktes å få en oversikt over antall båter og hvor ofte ethvert av de registrerte fartøyene drifter til en hver tid på alle områdene. Fangstverdien til de enkelte fartøyene i områdene er uvurderlige. Årsaken til dette er at man ikke kan måle verdier på en fornybar ressurs i forhold til andre næringer, som gjerne ikke er fornybare og som krever vedlikehold osv. Vi gjør oppmerksom på at opplysningene som eksisterer i saken bygger kun på statistikkområdene og innrapportert fangst i utredningsområdene i Nordland. Dette forteller med andre ord ingenting om den reelle aktiviteten, som er betydelig større. I tillegg vil ikke opplysningene være tilstrekkelig nøyaktig, da disse ikke kan si noe om hvor fisket innenfor de enkelte lokasjoner foregår. Aktiviteten betinges av årsvariasjoner.

Vi vil videre poengtere at fiskemottakene langs kysten vil også bli berørt av planene, som følge av at redusert fangst blir levert inn til anleggene, som fører til økonomiske tap, nedbemanning og fraflyttede områder som følge av nedleggelse av arbeidsplasser langs kysten.

Gimsøy Nord

I perioden mellom 2008 – 2010 er det registrert mellom 112 – 142 fartøy, som drifter i området. 90% av disse båtene er under 21 meter.

Nordmela

I perioden mellom 2008 – 2010 er det registrert mellom 386 - 472 fartøy som drifter i området. 75% av disse er under 21 meter.

Fiskemottaket J. M. Nilsen på Nordmela på Andøya mottar i gjennomsnitt ca. 4500 tonn fisknetto per år. Dette utgjør en førstehåndverdi på ca. 50 millioner kroner og foredlet eksportverdi på kr. 85 millioner kroner.

Sikkerhetsmessige forhold:

Arbeidsutvalget i Nordland Fylkes Fiskarlag har tidligere etterlyst scenarioer og sikkerhetstiltak under ulike vær- og temperaturforhold og lysforhold som er knyttet til mulige svakheter med vindmøllekonstruksjonene, forurensingsfare, støy, vibrasjoner og tiltak for å hindre ulykker som følge av uforutsatte hendelser etc.

Arbeidsutvalget stilte også spørsmål ved hvordan vindkraftverk vil virke inn på båtens radarsystem hvis de er i et område med slike installasjoner. Fiskerne bruker radar ved navigasjon i forbindelse med dårlig og uoversiklige værforhold på havet. Arbeidsutvalget i Nordland Fylkes Fiskarlag ba derfor om en utredning om hvordan vindmøllene virker inn på båter, fly og helikopternes radarsystem i områder med vindmøller. Dette vises i denne sammenheng til at forskningsrapporten klart indikerer at her er noen sammenhenger.

Nordland Fylkes Fiskarlag vil ellers vise til vår uttalelse i saken i brev av 18.01.2011 vedrørende ovennevnte.

Dersom Fiskeridirektoratet har behov for ytterligere informasjon for å kunne ivareta fiskeriinteressene, vil vi anbefale at fiskerne og lokallaga som sogner opp mot

utredningsområdene, inviteres til dialogmøter. Dette for å fremskaffe mer dokumentasjon om fiskeriaktiviteten.

Med hilsen
NORDLAND FYLKES FISKARLAG

Steinar Jonassen

Laila Alendal

Vedlegg:

1. Brev av 26.11.2011 fra Bø Fiskarlag
2. Brev av 07.11.2011 fra Bø Fiskarlag
3. E-post av 30.10.2011 fra Andøy Fiskarlag
4. Brev av 30.10.2011 fra Andøy Fiskarlag
5. E-post av 23.11.2011 fra Andøy Fiskarlag
6. Brev av 06.01.2011 fra Andøy Fiskarlag
7. Brev av 04.02.2011 fra Lurøy Fiskarlag
8. E-post av 10.01.2011 fra Bø Fiskarlag
Telefonsamtale av 13.01.2011 med Vågan Fiskarlag. Av tidsmessige hensyn ble ikke disse opplysningene gitt skriftlig til Nordland Fylkes Fiskarlag Vågan Fiskarlag gav i stede sin muntlige uttalelse og kart med opplysninger direkte til Fiskeridirektoratet.
9. Kartmateriale fra Vågan Fiskarlag - Fiskeriregistrering - Gimsøy Nord
10. Kartmateriale fra Vågan Fiskarlag – Slepestreker - Gimsøy Nord
11. E-post av 10.01.2011 fra Rødøy Fiskarlag
12. Brev av 07.01.2011 fra Træna Fiskarlag
13. Brev av 03.01.2011 fra Reipå Fiskarlag
14. Styremøtevedtak av 31.12.2010 fra Herøy Fiskarlag

Kopi til:

Olje- og Energidepartementet, 0026 Oslo
Nordland Fylkeskommune, 8048 Bodø
Fiskarlaget Nord, 9251 Tromsø
Fiskarlaget Midt - Norge, 7462 Trondheim
Samarbeidsrådet Sør, 6601 Ålesund
Fiskeridirektoratet, 5804 Bergen
Ballstad og Skottnes Fiskarlag v/Edvin Einebærholm, 8372 Gravdal
Herøy Fiskarlag v/Gunvald Pettersen, 8851 Herøy
Værøy Fiskarlag v/Frank Bensvik, 8063 Værøy
Dønna Fiskarlag v/Asle J. Åkerøy, 8820 Dønna
Flakstad Fiskarlag v/Svein-Arne Arntzen, 8380 Ramberg
Stamsund og Omegn Fiskarlag v/Roger Grav, 8370 Leknes
Reipå Fiskarlag v/Lars Gøran Ulriksen, 8146 Reipå
Andøy Fiskarlag v/Otto B. Rasmussen, 8480 Andenes
Træna Fiskarlag v/Geir Iversen, 8742 Selvær
Rødøy Fiskarlag v/Bjørn Pedersen, 8196 Selsøyvik
Bø Fiskarlag v/Svein Tobiassen, 8475 Straumsjøen

6 AV 6